

delo. Ali ni Kristus tudi sam naročil: »Zberite koščke, da kje konca ne vzamejo!«

Kako varčujmo!

Mislimo si, da je naše gospodarstvo kakor tehtnica (bilanca). V eno skodelico dajemo prejeme, v drugo izdatke. Če gre skodelica za prejeme dol, vemo, da varčujemo. Skodelice za izdatke se je torej — ogibati, na njo ne nalagati, razen kar je res potrebno. Ti izdatki pa se naj omejujejo ne morda takrat, ko je sila, ko je potreba že tu, ampak že preje se naj gleda na to, da se vsaka stvar kar najdalje ohrani v dobrem stanju. Prvo delo za varčevanje je torej, da ohranjujemo obstoječe premoženje! Drugo, kar je potrebno, da pametno varčujemo, je to, da se ne ustrašimo malih, a pravočasnih izdatkov, da stanje premoženja zboljšamo. Ne bodimo kot oni kmet, ki ni hotel izdati denarja za en žebelj v podkovo konja. Konj pa je podkev zgubil, si je nogo pokvaril in postal za nič. Kar pa se izda, naj se izda po dobrem predvidanju, ali je stvar potrebna, ali je sedaj potrebna itd. Posebno predvidati to, če bi poleg tega, da napraviš izdatek, še — dolžen ostal! Nič dolžen biti, bodi nam ponos, nič dolžen biti, je že lep uspeh varčevanja!

Treba je šole varčevanja!

Kar se Janezek ni naučil, tudi Janez ne bo znal. Zato je treba že otroku vcepiti čut za varčevanje. Treba ga je navaditi, da ne dela škode, da shranjuje svoje skromne reči, ki jih pač imenuje »svoje«, da dobi pojem o hranilni knjižici itd. V tem oziru mora sodelovati dom, šola in naše gospodarske kakor tudi prosvetne organizacije. Mladina, ki še ne ve,

kako se premoženje težko pridobiva, tudi ne ve ceniti varčevanja, ako se je posebej za to ne izsola.

Hranilnica — središče varčevanja.

Po Sloveniji imamo že skoroda v vsaki župniji hranilnico. Naše hranilnice so rešiteljice našega narodnega gospodarstva. Kako so svoj čas vladali nad revnejšimi nekateri brez srčni oderuhi! Hranilnice in posojilnice so jih pregnale. Ako bi naša stranka ničesar drugega ne bila storila za slovenski narod kot le to, da je ustanovljala te hranilnice, je toliko storila, da mora vsak pošten Slovenec biti njen somišljenik.

Sedaj čaka naše hranilnice novo delo, ki naj bi se ga lotile z vso vneemo. Postanejo naj središče varčevanja. Po možnosti naj vpeljejo hranilnice, ali pa knjižice tudi s prav majhnimi vlogami. Delujejo naj v tem smislu, da se kot nagrado, darilo in tudi kot plačilo daje posebno mladim — hranilna knjižica! Hranilna knjižica bodi vsakemu doraščajočemu velika briga, skrb in veselje!

Na pot v zlato deželol!

V letu 1848 je šel glas po svetu: »Pojdimo v zlato deželo Kalifornijo!« V tej deželi sta Marschal in švicarski general Sutter našla cele kupe zlata. Bila sta nekaj časa najbogatejša človeka sveta. Ne bom popisoval, kako sta živela, le to povem, da nista varčevala in da sta — umrla kot berača v hiralnici.

Ne v deželo, kjer bi ležalo zlata na kupe, ampak v deželo blagostanja, v deželo, kjer se ni bati bodočnosti za gospodarstvo posameznika in za celotno narodno gospodarstvo, pa pelje le ena pot: Pridnost in varčnost!

ski škofje izposlovali, da se bo lahko molitve pri cerkvenih obredih opravljalo v domačem jeziku. In zdaj, če boš slovensko molil, boš šel v pravoslavje, kakor dr. Korošec.«

»Saj liberalcem se to ne bo zgodilo, ker oni nič ne molijo, ne slovensko, ne latinsko, ne cigansko«, je nevoljno pripomnil šaljivec, ker tako debele laži, kot je Pucelj list skuhal v tem oziru, še on ni mogel prebaviti.

»Bodi no dobre volje«, ga je podražil župan. »Si strašno grd, če se jezno držiš. Saj vendar pojdeš na — svatbo!«

»Kam pa?« so seveda brž vsi poprašali.

»No, žerjavovci in puceljovci so se ja te dni »vzeli«. Sam Žerjav je vršil oklice v zagrebških listih. Priče so od kmetijcev Pucelj in Prepeluh, od demokratov pa Kramer in Žerjav. Za godca pride pa sam Maček iz Zagreba. Gostijo bodo obhajali v Celju!« Tako se je razvnel.

»Nehaj, nehaj!« ga je zopet miril župan. »Ti, gospodar, nam raje povej, kaka je res ta stvar!«

»Takole je«, je začel gospodar. — »Naši predbivši samostojnejši in biv-

ši radičevci so za zimo zlezli zopet v drugo suknjo, oblekli so si demokratski liberalni frak. Stopili so nam reč zopet nazaj v liberalno stranko in pravijo, da hočejo naprej zopet biti to, kar so svoj čas bili — gosposki liberalci. Kmetijski program, delo za kmeta itd., to jih več ne briga, oni imajo le eno delo: klerikalnega lintverja pobijati. Kar smo že svoj čas napovedovali, to se je zgodilo!«

»Kmet v tej stranki res nima kaj iskati«, je dejal župan.

»Hvala Bogu, da jih je vedno manj, ki še tam iščejo svojo kmetijsko bodočnost! Ti, ki jih je preje samo ime te stranke slepilo, ne bodo več imeli tega slepila. Oni morajo s Puceljem — v liberalno stranko, kjer bodo tlačani svobodomiselcem in brezvercem, kakor tlačani že Pucelj in njegov ožji krog. Ali pa morajo kreniti v vrste, kjer smo slovenski kmetje res zbrani in kjer se štiti naša kmetijska pravda, morajo priti v vrste Slovenske ljudske stranke! Pod nobenim pogojem ne smemo pustiti, če se liberalci zbirajo v skupno fronto, da bi mi ne bili tudi že preje zbrani in pripravljeni!«

»Bomo že fronto prebili«, se je zopet vtaknil vmes šaljivec in »pesniško« končal razgovor: »Le naj si nikar ne želijo novih volitev, jih bomo naučili kozjih molitev, ker se slovenskih molitev bojijo, da ne padejo v — pravoslavje!«

V NAŠI DRŽAVI.

Kralj v Južni Srbiji. Kralj se je podal pretekli teden v Južno Srbijo, da se je tam tudi sam prepričal, kako so se razmere pod notranjim ministrom dr. Korošcem uredile.

Narodna skupščina začne dne 5. novembra z rednim zasedanjem. — Predložen ji bo že proračun, dasi še ni predpisan rok minil. Tudi letos je bila glavna skrb vlade pri sestavi proračuna, da se varčuje.

Novi predsednik narodne skupščine je Ilja Mihajlovič, — radikal. Ostala mesta v predsedstvu so se razdelila tako, da ima Davidovičeva skupina 1. podpredsednika, Spahova skupina 2. podpredsednika, SLS pa 1. tajnika, ki je g. Bedjanič. — Opozicija je zastoj pričakovala, da se bo pri vprašanju predsedstva naša vladina zveza razdrila.

Preureditev finančne uprave. Pokrajinam se namerava dati kar največ gospodarske svobode, avtonomije. Zato se je začelo s pripravami. V celi državi imamo sedaj vsled nove uredbe le samo 14 finančnih ravnateljstev. Za Slovenijo je eno in to skupno za obe oblasti. V delokrog finančnega ravnateljstva se preneajo mnogi posli, ki jih je do sedaj reševal finančni minister. Celo Hrvatje so s to uredbo zelo zadovoljni. Vendar enkrat!

»Danes pa ni šaljivca tu, se bomo lažje resno pogovorili«, je dejal župan.

»Kam pa je šel?« so začeli drugi, ki so radi imeli kako šalo vmes.

»V pravoslavje je prestopil«, se je šaljivec nenadoma oglasil, ker je zavil okrog ogla trgovine. Ker pa je bil resen, se mu ni nihče nasmejal.

»Zakaj pa v pravoslavje?« je vprašal župan. Odgovoril mu je pa gospodar:

»Ali ne veš, da gremo zdaj vsi v pravoslavje, če — slovensko molimo? Stvar je sledeča: Stavil se je že svoj čas predlog, da naj se opravljajo nekatere molitve v cerkvi namesto v latinskem, v domačem jeziku, da ljudje bolj razumejo, mašni obred pa naj se služi v staroslovenskem jeziku, kakor je to papež potrdil sv. Cirilu in Metodu. Zdaj so naši liberalci o tem nekaj slišali. Svoj čas so vpili, zakaj se take molitve ne uvedejo. A sedaj pa vpijejo, da gre — dr. Korošec v pravoslavje, ker so jugoslovan-

Boj proti Cerkvi so začeli radičevci na shodih in v časopisju. Zakaj? Zato, ker jih hrvaški škofje niso ubogali, da bi po cerkvah agitirali za radičevce. Na vsak način so hoteli vero izrabljati za svojo politiko. Ker pa hrvaški škofje čuvajo vero nad vse in je ne pustijo strankarsko izrabljati, so radičevci napovedali boj Cerkvi.

Mostove sporazuma zida bivši samostojni demokrat Savčič, ki je razpravljal o sporazumu med Hrvati in Srbi z vsemi voditelji sedanje vladine skupine. Bil je tudi pri kralju. Pribičević pa je takoj izjavil, da Savčič ne govori v njegovem imenu. To je izjavil, ker so začeli Hrvati sumiti nad »zvestobo« Pribičevića.

Radičevci so izvršili političen uboj! Na shodu v Cetinogradu so radičevci zaradi vzklika »Živel dr. Spa ho«, ki je voditelj muslimanov, na mestu zaklali dva muslimana. Eden radičevac je hotel posredovati, pa so tudi tega nahujskani radičevci pobili na tla. Pa tako vpijejo, da je političen umor — tak škandal, a jih sami počenajajo!

Mačkova blamaža v Pragi. Dr. Maček je šel s Predavcem v Prago, da bi prišel v stik z voditeljem angleške delavske stranke Macdonaldom. Ko pa je ta izvedel za Mačkovo namero, mu je dal sporočiti, da se ne mara z njim sestati in naj domači spor doma uredijo. Maček je sporočil, ko je prišel domov, da se o tem sestanku ne bo govorilo . . . Seveda ne, ker ga ni bilo!

*

V DRUGIH DRŽAVAH.

Kralj Zogu bi rad krono! To se razume. Toda ta krona se nahaja v dunajski zastavljalnici. Zato je sedaj naprosil Mussolinija, da mu jo kupi. Bo, seveda bo, kdor je dal žezlo, naj da še krono!

Rumunija je dobila posojilo. Pogodba, ki jo je Rumunija spomladi sklenila z veliko angleško-francosko finančno skupino, je zdaj stopila v veljavo. In Rumunija je dobila nekaj milijard posojila.

Turčija jezna na Albanijo. Kemal paša je izjavil, da ne prizna Albanije in sedaj je dal odpoklicati svojega poslanika iz Albanije, češ, da ne mara nobene zveze s Zogujem. Turčija zameri Zoguju, ker je prevelik prijatelj Italije.

Madžarska bi rada kralja, to je stara stvar. Novo je le, da ga hoče kar na tihem kronati in to sedaj takoj, kadar bo pa čas, bodo pa to povedali. So pa oni, ki niso za to, prehitro izdali madžarsko namero in ne bo nič iz tega.

Nemčija in Amerika — prijatelji? Zanimivo! Strogo tehniški uspeh — to je polet »Zeppelina« v Ameriko, je rodil izredno važno politično prijateljstvo med Nemčijo in Ameriko. To sicer Angležem ni nič prav, pa je Ameriki bolj všeč. Zato je Nemčija napram Angliji in Franciji že bolj pogumna in zahteva, da se od-

pravi finančno nadzorstvo nad Nemčijo.

Nemški general organizira Kitajsko. Bivši nemški general Ludendorff je dobil vabilo, naj pride kitajsko vojsko organizirati. Seveda bo šel. S tem se bo Nemčija zopet prikupila Ameriki, pa se bo zamerila — Japonski!

Pridi k nam Tvoje kraljestvo.

Od leta 1926 obhajamo zadnjo nedeljo meseca oktobra praznik Kristusa Kralja. Ta praznik naj bi spomnil vsako leto ves svet na veliko resnico, da je Kristus kot Bog in odrešenik sveta kralj vsakega človeškega srca, da je kralj družin, kralj narodov, kralj vsega človeštva. Da je vpeljala katoliška Cerkev ravno v naših časih ta praznik in zaklicala v ves svet resnico o Kristusu Kralju, moramo smatrati kot posebno delo božje previdnosti. Današnji svet tako zametuje Kristusa kot kralja, pa vendar tako zelo potrebuje Kristusa kot svojega kralja.

V sv. evangeliju, ki se čita na praznik Kristusa Kralja, je popisan prizor, ko stoji Kristus pred Pilatom in mu ta stavi vprašanje: »Kralj si?« Kristus mu odgovori: »Tako je, kralj sem. Jaz sem za to rojen in sem za to prišel na svet, da spričam resnico.« Prej pa je že povedal: »Moje kraljestvo ni od tega sveta.« Da, ne pteguje se Kristus za kraljeve krone in prestole tega sveta, a vendar je kralj, ker se mora ves svet ravnati po njegovih naukih in zapovedih, ki jih je oznanil.

Bilo je nekaj ur pozneje. Pilat pripelje ven pred svojo hišo Kristusa razbičanega, opljuvanega, oblečenega v škrlatni plašč, venčanega s trnjevo krono. In o tem Kristusu spregovori Pilat kakor navdahnjen od neke višje moči, kakor za ves svet in za vse čase: »Glejte, vaš kralj!« A kak učinek so imele te besede! Kako je završalo kakor silen vihar med ogromno množico judovskega ljudstva: »Proč, proč, križaj ga!« So željno pričakovali Judje kralja, ki jim je bil napovedan po prerokih. A živeli so v prepričanju, da jih bode ta kralj povišal v močno in slavno ljudstvo, ki bo gospodovalo drugim narodom, da jim bo ta kralj prinesel bogastvo, uživanje. A sedaj vidijo tu pred seboj Kristusa opljuvanega in kakor norca napravljenega, ubogega, da še skoro obleke nima na sebi, vsega raztepenega, resnega, žalostnega. In tega imenuje Pilat »njihovega kralja!« Ne, takega kralja oni nočejo, zato ogorčen krik: »Proč, proč; križaj ga!« In je to odločilo njihovo usodo. Ko je šel Kristus kmalu nato kot izvržek judovskega ljudstva v smrt in so ga nekatere jeruzalemske žene pomilovale, jim je rekel: »Ne

jokajte nad menoj, temveč jokajte nad seboj in svojimi otroki!«

Kako se je čez 37 let to izpolnilo! Ker so Judje še vedno sanjali o kralju, ki jim bo prinesel slavo, bogastvo, uživanje, so se zapletli z Rimljani v vojno. In kako se je grozno maščevala nad njimi želja po tem kralju. Bogati so hoteli biti, a sedaj, ko Rimljani oblegajo Jeruzalem, so ubogi, da nimajo ne vode, ne hrane, tako da jejo usnje, podgane, odpadke živali. Mož skriva pred ženo, žena pred možem zadnji grižljaj hrane, mati zakolje in speče lastnega otroka, da se še preživi nekaj dni. Uživanje so hoteli. Pa pridejo nad Jeruzalem grozni tedni, ko poživlja le strah in stiska, pride dan, ko sovražniki priderejo v mesto, pa je slišati le krik in jok ter smrtno stokanje onih, ki jih seka rimski meč in jih teptajo kopita rimskih konjev. Mogočen, slaven narod so hoteli biti in so zato zavržli Kristusa, a sedaj so ponižani, kot sužnji morajo med druge narode.

In od tedaj se je ponavljala ta žalostna slika v zgodovini že velikokrat in se ponavlja posebno pretresljivo tudi danes. Kako veliko je danes v življenju tistega naziranja, ki misli: »Le kolikor mogoče malo od Kristusa, ki uči uboštvo, resnost, ponižnost! Čim manj od njega, tem srečnejše, veselejše bode naše življenje.« Kako se danes razlega že med ogromnimi množicami besni krik velikega petka: »Proč, proč s tem!« Proč s tem kraljem Kristusom, ki zahteva, da ne hlepimo po bogastvu, ki zahteva, da premagujemo samega sebe, ki uči, da moramo biti ponižni.

In posledice? Ali je res prinesla veselje in srečo ona uživaželjnost, ki noče nič slišati o resnosti in premagovanju samega sebe? Ali je sreča uničeno in zapravljeno zdravje, ali je sreča vsa notranja praznosta in razdvojenost, ki izhaja iz takega življenja, ali je res sreča ono družinsko življenje, v katerem ne velja več Kristusova postava, temveč samo še ie strast? Ali je prinesel svetu srečo nebrzdani pohlep po premoženju in bogastvu? Ali je to sreča, če so na eni strani celi kupi mrtvega bogastva, a na drugi strani pomanjkanje, sovraštvo, če se radi tega pohlepa po bogastvu koljejo ljudje in se preliva kri? In če so danes narodi, ki zametujejo Kristusa Kralja zato, ker on ne uči samo: »Dajte cesarju, kar je cesarjevega«, temveč tudi: »In Bogu, kar je božjega«, pa nočejo priznati Kristusovih zahtev, ali je to sreča? Ali je sreča za narod in državo mladina, ki raste brez verske vzgoje, ali so sreča za narode in države zločini, ki jih je danes vedno več, ali so sreča notranji divji spori in revolucije, ali je sreča, če vstaja ljudstvo zoper ljudstvo, ali je sreča za ljudstvo vedno večje, že nekako noro oboroževanje, ali so sreča za vse človeštvo vse one grozne priprave, ki se delajo za prihodnje vojne?

Res, kako je danes treba, da bi svet priznal in se oklenil Kristusa kot kralja svojih duš in svojega življenja,